

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1368-

22.02.2016

Høringsvar - NOU 2015:14 Bedre beslutningsgrunnlag - bedre styring

Vi viser til brev av 1. desember 2015 fra Finansdepartementet vedrørende høring av NOU 2015:14 "Bedre beslutningsgrunnlag – bedre styring".

Olje- og energidepartementet ønsker i forbindelse med høringen å komme med kommentarer til utredningens kapittel 9, som omhandler innføring av virksomhetsregnskap etter statlige regnskapsstandarder (SRS). I denne sammenheng viser vi også til høringsuttalelse sendt inn av departementets underliggende etat, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), som omhandler direktoratets erfaringer med implementering av SRS i virksomhetsregnskapet.

NVE har benyttet SRS i to år, men valgte etter en erfaringsbasert vurdering å avvike dette. I NVE sin høringsuttalelse refereres det blant annet til at for NVE som direktorat, stod ikke merarbeidet med SRS i forhold til nytten. Den styringsinformasjonen NVE fikk fra SRS var svært liten sammenlignet med informasjonen NVE fikk ved bare å benytte kontantprinsippet. Ut fra kost-/nyttevurderinger mener vi at det ikke bør gjøres obligatorisk for samtlige statlige virksomheter å avlegge virksomhetsregnskapet etter SRS.

Basert på erfaringene fra blant annet NVE og andre etater/departement som har anvendt SRS i virksomhetsregnskapet, er vårt inntrykk at kostnadene (ressursbruken) for obligatorisk innføring undervurderes og nytteeffektene overvurderes i den fremlagte NOUen. Vår erfaring er at de skisserte nytteeffektene når det gjelder SRS sitt bidrag til effektivitet i statsforvaltningen ikke vil være gjeldende for alle statlige virksomheter, og mulighetene for gevinstrealisering er følgelig lavere enn det det gis uttrykk for i NOU 2015:14.

I lys av ovennevnte erfaringer mener Olje- og energidepartementet at en obligatorisk innføring av SRS vil være en betydelig større endring enn for eksempel innføringen av

standard kontoplan. Innføring av standard kontoplan medførte endret oppsett av økonomisystemet, men begrensede rutiner måtte endres, og opplærings- og kompetansebehov i organisasjonen var meget begrenset og lot seg gjøre innenfor uendrede ressursrammer. Våre erfaringer viser at SRS-innføring vil kreve at økonomisystemet må settes opp på nytt, men med betydelig endrede begreper og sammenhenger, med påfølgende endringer i regnskaps- og økonomistyringsrutiner. Endringen vil etter vårt syn påvirke langt flere medarbeidere, og vil kreve betydelig mer endringer i kompetanse enn innføring av ny kontoplan.

Utredningen anfører slik vi forstår det, at nytteverdien av SRS for virksomhetene ligger i å kunne periodisere riktig, sammenstille ressursbruk med måloppnåelse, sammenligning med andre virksomheter, oversikt over eiendeler og synliggjøring av kapitalslit. Utredningen er likevel tydelig på at virksomheter med store anleggsmidler vil ha større nytte av SRS, enn virksomheter med få anleggsmidler. Som eksempel på tenkt nytteverdi for en virksomhet uten betydelig med anleggsmidler, vil vi trekke frem at periodiseringseffekten hovedsakelig vil være knyttet til lønn. Dette vil gi seg utslag i at man skal bokføre endringer i fleksitids- og reisetidssaldo. Dette innebærer at det hver måned må tas ut en rapport over endringer i de ansattes tidsregistrering, beregne en timepris og bokføre dette, reversere dette neste måned og erstatte det med en ny bokføring. Dette kan i enkelte tilfeller ha en viss nytteverdi, men vi vil i hovedsak hevde at dette i svært liten grad gir bedre og mer nyttig styringsinformasjon for virksomhetsledelsen. I hvert fall hvis man setter dette opp mot kostnaden ved å synliggjøre denne informasjonen. Nytteverdi utover dette, kan etter vårt syn være vanskelig å identifisere. Videre innebærer det kostnader å holde to systemer for regnskapsføringer (både SRS og kontantprinsippet) både i forhold til løpende regnskapsføring, avstemming, periodeavslutning og rapportering. Dette innebærer økt tidsbruk og kan gi opphav til feil og misforståelser.

Når det gjelder utvalgets anbefalinger knyttet til bedre sammenligningsgrunnlag mellom virksomheter, minner vi om at det allerede er mulig å sammenstille nøkkeltall på overordnet nivå basert på dagens årsregnskaper (henholdsvis SRS og kontantprinsipp, jf. krav til årsrapport). Det kan anføres at det vil være positivt å anvende sammenligningstall fra SRS-føring, men for de fleste virksomheter i liten grad påvirke beslutningsgrunnlagene og styringsinformasjonen.

Regjeringen har mål om mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser og har innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform for offentlig sektor. Regjeringen forutsetter at alle virksomheter gjennomfører tiltak for å øke produktiviteten. Olje- og energidepartementet minner også om at flere av regjeringens ambisjoner i Sundvolden-erklæringen omhandler redusert byråkrati og effektivisering av administrative prosesser i staten. De mindre reformene som nettoføring av merverdiavgift og innføring av standard kontoplan i staten har i noe grad bidratt til økt administrativt ressursbruk. I avveiningene vedrørende obligatorisk innføring av SRS, må hensynet til regjeringens ambisjon om effektive administrative prosesser og ressursbruk tillegges avgjørende vekt.

NOUen fremstiller det, slik vi leser det, som at det kan være svært begrensede kostnader ved innføring og løpende drift av SRS. Slik vi ser det viser erfaringene og praksis rundt innføring og drift av SRS-basert regnskapsføring hos mange av de som har tatt det i bruk, et mer nyansert bilde. Basert på våre erfaringer mener vi at kostnadene er undervurdert, slik at langt større ressurser enn forutsatt i utredningen beslaglegges, og i motsetningen til innføringen av standard kontoplan, vil det ikke være økte utgifter kun knyttet til innføringen, men også til en

mer kompleks regnskapsføring og oppfølging etter innføringen. Kostnadene vurderer vi derfor som langt større enn utvalget anslår.

Vi mener at den samlede nytten ikke står i forhold til de økte samlede kostnader ved å gjøre det obligatorisk for alle statlige virksomheter å avlegge virksomhetsregnskapet etter SRS. Effektiv bruk av fellesskapets ressurser, effektive administrative prosesser og redusert ressursbruk på administrasjon må tillegges avgjørende vekt.

Med hilsen

Sigmund Johansen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jan Myhrvold
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.